

Sajtóanyag

A gender budgeting nemzetközi tapasztalatai Hogyan tehetjük városainkat nőbarátabbá? Mit jelent a nők számára a gazdasági függetlenség?

Budapest, 2009. január 28.

Az UNIFEM-ért Magyar Nemzeti Bizottság 2009 januárjában a közép-kelet-európai hajdani szocialista országok közül elsőként Magyarországon alakult meg. Az egyesület első konferenciáját a nők és férfiak esélyegyenlőségén alapuló költségvetés (gender budgeting) külföldi tapasztalatairól és magyarországi adaptációjának lehetőségeiről tartotta. A konferenciát Dobrev Klára, az egyesület elnöke nyitotta meg.

Az UNIFEM-ért Magyar Nemzeti Bizottság, mely 2009 januárjában a közép-kelet-európai hajdani szocialista országok közül elsőként Magyarországon alakult meg, nyitó konferenciáját a nők és férfiak esélyegyenlőségén alapuló költségvetés (gender budgeting) témájában tartotta. A hazai és nemzetközi szakértők színes és érdekes példákkal könnyítették meg a Magyarországon még szinte teljesen ismeretlen fogalom megértését, valamint a résztvevő önkormányzatok ötleteket is meríthettek az eddig még kiaknázatlan lehetőség hasznosításához.

„A nők esélyegyenlőségét többek között gazdasági függetlenségük határozza meg, melyhez az állami segélyek és a szociális támogatások hozzájárulnak, de még ezeknél is sokkal fontosabb, ha a nők egyenrangú félként vehetnek részt a munkaerőpiacon, ha a férfikkal egyenrangú partnereként tudnak munkát vállalni, és ezért egyenlő munkabért érdemelnek. Éppen ezért tennünk kell az ellen, hogy a kisgyermekes édesanyákat nem akarják foglalkoztatni, és egy 2-3 gyermekes édesanya ugyanazért a munkáért 25%-kal kevesebb bért kap, mint egy hasonló munkakörben dolgozó férfi.” – hangsúlyozta köszöntőjében **Dobrev Klára, a magyarországi UNIFEM elnöke** megnyitó beszédében.

Gender Budgeting

Az UNIFEM az elmúlt években világszerte több ezer kezdeményezést támogatott, szakmai anyagokat és módszertant dolgozott ki annak érdekében, hogy a költségvetések, közpénzek és erőforrások tervezése, elosztása és újraelosztása során figyelembe vegyék a férfiak és nők eltérő szükségleteit. A költségvetések vizsgálata kimutatja, hogy a nők és férfiak egyes területeken mennyivel többet profitálnak a városi pénzekből, illetve a pénzügyi eszközök elosztása tovább mélyíti-e, vagy inkább csökkenti a nők és férfiak egyenlőtlenségét. A

nemekre érzékeny költségvetésnek tehát nem az a célja, hogy külön nőknek szóló költségvetés készüljön és nem is az, hogy több pénzt költsenek nőknek szóló programokra. Inkább arra irányul, hogy a rendelkezésre álló pénzeszközöket hatékonyabban osszák el a nők és a férfiak között.

„Magyarországon elengedhetetlen a gender szakértelem fejlesztése és kiterjesztése az államigazgatásban annak érdekében, hogy a nők és férfiak társadalmi egyenlősége megvalósuljon az élet valamennyi területén. Az igazságos forráselosztás alapja a társadalmi nemek szükségleteire érzékeny költségvetés.” – mondta **Rauh Edit**, a **Szociális és Munkaügyi Minisztérium esélyegyenlőségi szakállamtitkára** előadásában.

Gender Budgeting a külföldi példák tükrében

A hazánkkal szomszédos Ausztria fővárosában már 2005 óta dolgozik egy olyan csoport, mely a nők és férfiak esélyegyenlőségének gyakorlati alkalmazásáért felel. Gerald Sirlinger, a bécsi városháza pénzügyi, költségvetési és statisztikai irodájának munkatársa előadásában példákkal mutatta be a több éve működő bécsi projektet.

Frauen-Werk-Stadt

Az iroda tanácsot ad az új lakások tervezésében és kivitelezésében, kutatásokat folytat a témában, figyelemfelkeltő akciókat hirdet, illetve Európa legnagyobb, nők által tervezett lakáskomplexumát építette fel a 21. kerületben.

Távoltartási törvény

A családon belüli erőszak esetében – a magyar gyakorlattól eltérően – jól működik: a rendőr a helyszínre érve elrendelheti az erőszakot elkövető 10 napos kitiltását a lakásból, még akkor is, ha az saját tulajdona – és még csak vérnek sem kell folynia mindehhez.

Education Box

Külön oktatási csomagot dolgoztak ki az óvodák és az általános iskolák tanulói számára. A box olyan meséket és dalokat tartalmaz, melyek szakítanak a berögzült nemi szerepekkel, a lányokat és nőket állítva főszerepbe, illetve a hagyományostól eltérő foglalkozásokba és helyzetekbe. Több óvodában megszüntették a lány és fiú játszósarkokat, hogy a gyerekek minél több játéksituációban kipróbálhassák magukat. Néhány évvel később a kísérleti óvodákba járó gyerekeknek sokkal nyitottabb elképzeléseik voltak pályaválasztásukkal kapcsolatosan.

Egy svéd példa: a szennyesruha-tároló zsák története

Svédországban ez az eset az egyik legfőbb sikertörténetté vált a nemek közötti egyenlőség területén. Az ápolónő észrevette, hogy a bőrgyógyászati klinikán a szennyesruha-tároló zsákok a férfi betegek zuhanyozójában mindig nehezek, és alig lehet megmozdítani őket, míg azok a női zuhanyozóban könnyűek voltak. Kiderült, hogy a pikkelysömörben és ekcémában szenvedő férfi betegek részére sokkal nagyobb arányban írtak elő fényterápiát a klinikán, mint a hasonló problémákkal küzdő női betegek esetében. Ugyanakkor a bőrkenőcsök bedörzsölésében segítséget is kaptak, ami után a kórházi zuhanyozót használták, így a szennyesruha-tároló zsákok a férfiak helyiségében mindig meg voltak tömve. A nők viszont kaptak egy receptet, és miután kiváltották azt a gyógyszertárban, hazamentek, és otthon maguk krémezték be a bőrüket.

Gender Budgeting lehetőségei Magyarországon

Schadt Mária, a Pécsi Tudományegyetem professzora elmondta – „*a Pécs Megyei Jogú Városi Önkormányzatnál végzett kutatásaim során megfigyeltem, hogy nagyon kevesen érzékelik, hogy a költségvetésen mennyit javíthatna, ha a nők szempontjait is figyelembe vennék annak kialakításánál. Míg sokan tartanak attól, hogy a nemek esélyegyenlőségén alapuló költségvetés magas kiadásokkal jár, ha következetesen véghez viszik, hosszú távon nagy hatékonysággal és jelentős innovációval jár.*”

UNIFEM-ért Magyar Nemzeti Bizottság Egyesület

Az UNIFEM-ért Magyar Nemzeti Bizottság Egyesület független, non-profit szervezetként 2009 januárban került bejegyzésre a United Nations Development Fund for Women (UNIFEM) 17 Nemzeti Bizottsága egyikeként. A világszervezet stratégiai célkitűzéseit figyelembe véve alakítja saját misszióját. Elsősorban szemléletformáló feladata van, segíti a hazai gender-tudatos gondolkodást. Másodsorban technikai és anyagi támogatást nyújt az UNIFEM tevékenységéhez a fejlődő országokban. Emellett nemzetközi társadalmi és tudományos tapasztalatokat ad át a régiókban és világszerte élő nők felzárkózásához. Esélyegyenlőségi kezdeményezésekkel és szemléletformálással segíti a magyar közvélemény alakulását.

A nemzetközi UNIFEM székhelye New York-ban van, amely 15 regionális irodán keresztül végzi a munkáját. A konferencián **Erika Kvapilova, a Közép-Kelet Európai Régió pozsonyi központjának vezetője** előadásában üdvözölte a magyarországi UNIFEM létrejöttét, és kifejezte reményét, hogy Magyarország be tud kapcsolódni a régiós kezdeményezésekbe elsősorban a béketeremtésben, nők elleni erőszakban folytatott küzdelemben, az alkotmányok gender-tudatossá tételében, valamint a nemek esélyegyenlőségén alapuló költségvetések kialakításában.

További információ:

Zarnóczy Szilvia

Tel: 30/257-9061

E-mail: szilvia.zarnoczy@meh.gov.hu